

บทที่ 6

สรุปผลการทดลอง

1. ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของกล้วยไม้รองเท้านารีชนิดที่ทำการศึกษามีความแปรผันระหว่างชนิดสูงมาก และเมื่อพิจารณาจากลักษณะของต้น ใบ และดอก พบว่าสามารถแบ่งกล้วยไม้รองเท้านารีชนิดที่ทำการศึกษาวงออกได้เป็น 4 กลุ่ม คือ
  - กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยกล้วยไม้รองเท้านารีที่มีดอก 1 - 2 ดอกต่อช่อ ดอกมีลักษณะกลม กลีบกว้าง และใบมีหลาย ได้แก่ *P. bellatulum*, *P. concolor*, *P. godefroyae*, *P. niveum* และ *P. x ang-thong*
  - กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยกล้วยไม้รองเท้านารีที่มีหลายดอกต่อช่อ ดอกมีกลีบในแคบ บิดเป็นเกลียว และใบไม่มีหลาย ได้แก่ *P. parishii*
  - กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วยกล้วยไม้รองเท้านารีที่มี 1 ดอกต่อช่อ ดอกมีกลีบในแคบ กลีบดอกกางออก หนาเป็นมัน และใบไม่มีหลาย ได้แก่ *P. charlesworthii*, *P. exul*, *P. hirsutissimum* และ *P. villosum*
  - กลุ่มที่ 4 ประกอบด้วยกล้วยไม้รองเท้านารีที่มี 1 ดอกต่อช่อ ดอกมีกลีบในแคบ และมีแต้มหรือจุดมีขน (wart) ใบมีหลาย ได้แก่ *P. callosum*
2. ปฏิกิริยาที่เหมาะสมสำหรับการศึกษารูปแบบไอโซไซม์ของกล้วยไม้รองเท้านารี เมื่อพิจารณาจำนวน ขนาด และความคมชัดของแถบสี พบว่า การใช้ใบอ่อน 0.5 กรัม กับน้ำยาสกัดที่มีส่วนประกอบของ 0.1 M Tris-HCl pH 7, 1 mM EDTA, 1 % w/v PVP-360, 2 mM DTT, 10 mM β -mercaptoethanol และการใช้ separating gel 11 % ในการทำโพลีอะคริลลาไมด์เจลอิเล็กโทรโฟรีซิสให้ผลดีที่สุด
3. จากการวิเคราะห์เอนไซม์ โดยวิธี โพลีอะคริลลาไมด์เจลอิเล็กโทรโฟรีซิส พบว่ามีเอนไซม์ 6 ชนิดที่แสดงรูปแบบไอโซไซม์ที่แตกต่างกัน คือ EST, GOT, LAP, MDH, SKD และ SOD โดย EST สามารถจำแนกตัวอย่างกล้วยไม้รองเท้านารี 11 ชนิด ที่ทำการศึกษามากที่สุด คือ 24 กลุ่ม ส่วน GOT, LAP, MDH, SKD และ SOD จำแนกได้ 16, 11, 11, 12 และ 13 กลุ่ม ที่ค่าความแตกต่าง 5 % ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์โดยใช้แถบสีทั้งหมดจากเอนไซม์ทั้ง 6 ชนิดร่วมกัน พบว่าสามารถจำแนกได้ 11 กลุ่ม ที่ค่าความแตกต่างกัน 17.5 % ตามชนิดของกล้วยไม้รองเท้านารีได้ และเมื่อวิเคราะห์โดยใช้ค่าการมีแถบสี และไม่มีแถบสีของแถบสีหลักของเอนไซม์ทั้ง 6 ชนิดที่ค่าความแตกต่างกัน 1 % สามารถจำแนกได้ 11 กลุ่มตามชนิดของกล้วยไม้รองเท้านารีเช่นกัน